

OBSAH

1.	Úvod	9
2.	Evropská unie a BOZP	11
3.	Základní pojmy v oblasti BOZP	17
4.	Právní systém v ČR v souvislosti se zajišťováním BOZP	19
5.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	22
6.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákona o bezpečnosti	33
7.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákona o ochraně veřejného zdraví	37
8.	Povinnosti škol a školských zařízení vyplývající ze školského zákona	45
9.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající z pracovního řádu	46
10.	Povinnosti ředitele školy a školského zařízení	48
11.	Povinnosti vedoucích zaměstnanců vyplývající ze zákoníku práce	49
12.	Práva a povinnosti zaměstnanců vyplývající ze zákoníku práce	50
13.	Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků	52
14.	Kontrolní orgány (IP, KHS, ČŠI a IŽP)	53
14.1.	Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce	53
14.2.	Orgány ochrany veřejného zdraví – krajské hygienické stanice	58
14.2.1.	Práva a povinnosti dané zákonem o ochraně veřejného zdraví	58
14.2.2.	Práva a povinnosti dané zákonem o odpadech a o změně některých dalších zákonů	63
14.3.	Česká školní inspekce	64
14.3.1.	Práva a povinnosti uložené školským zákonem	64
14.3.2.	Práva a povinnosti uložené vyhláškou o podrobnějších podmínkách organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti	65
14.4.	Inspekce životního prostředí	66
14.4.1.	Práva a povinnosti uložené zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích	66
14.4.2.	Práva a povinnosti uložené zákonem o odpadech	66
15.	Kontrola odborových orgánů a jejich další úloha v oblasti BOZP	69
16.	Pracovní úrazy a úrazy dětí, žáků a studentů (evidence, hlášení, záznamy a odškodňování)	74
16.1.	Pracovní úraz	77

16.1.1.	Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu	79
16.1.2.	Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců	82
16.1.3.	Vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	90
16.1.4.	Vyhláška č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění ve znění pozdějších předpisů	95
16.2.	Školní úraz	100
16.2.1.	Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů	100
16.2.2.	Odpovědnost za škodu vzniklou úrazem u dětí v mateřských školách	103
16.2.3.	Odpovědnost za škodu vzniklou úrazem u žáků a studentů	104
17.	Školení zaměstnanců a poučení žáků	106
17.1.	Školení zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců	106
17.2.	Poučení žáků	108
18.	Kontrolní činnost vedoucích zaměstnanců	109
19.	Prověrky BOZP	110
20.	Dokumentace BOZP	112
21.	Směrnice k zajištění BOZP	114
22.	Lhůty revizí, kontrol a prohlídek	115
23.	Vyhrazená technická zařízení používaná ve školství	116
23.1.	Tlaková zařízení	116
23.1.1.	Vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé požadavky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	116
23.1.2.	Nařízení vlády č. 621/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení	118
23.1.3.	Nařízení vlády č. 126/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 25/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na účinnost nových teplovodních kotlů spalujících kapalná nebo plynná paliva	119
23.1.4.	Vyhláška č. 91/1993 Sb. Českého úřadu bezpečnosti práce k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách	121
23.1.5.	Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí	126
23.2.	Zdvihací zařízení	128

23.2.1.	Vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé požadavky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	128
23.2.2.	Nařízení vlády č. 127/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 27/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výtahy	129
23.3.	Elektrická zařízení	133
23.3.1.	Vyhláška č. 20/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená elektrická zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	133
23.3.2.	Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice	134
23.4.	Plynová zařízení	136
23.4.1.	Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé požadavky k zajištění jejich bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů	136
23.4.2.	Vyhláška č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení	137
24.	Riziková pracoviště a provozní řády	139
25.	Závodní preventivní péče a zdravotní způsobilost zaměstnanců a žáků	141
25.1.	Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů	142
25.2.	Práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance daná zákoníkem práce	143
25.3.	Posuzování zdravotní způsobilosti k práci	144
25.4.	Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů	145
25.5.	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	147
26.	Pracovní podmínky zaměstnanců, zaměstnankyň a mladistvých	148
26.1.	Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci	148
27.	Osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční	161
27.1.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	161
27.2.	Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků	162
28.	Dohled nad žáky	164
29.	Zajištění první pomoci	167
29.1.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	167

29.2.	Metodický pokyn k zajištění BOZ dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT	168
30.	Prevence rizik, odborná způsobilost a zvláštní odborná způsobilost	170
30.1.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákoníku práce	170
30.2.	Povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze zákona o bezpečnosti	172
31.	Školský zákon a prováděcí právní předpisy ve vztahu k BOZ	176
31.1.	Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)	176
31.2.	Vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	176
31.3.	Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů	177
31.4.	Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	179
31.5.	Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů	180
31.6.	Vyhláška č. 55/2005 Sb., organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	181
31.7.	Vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	181
31.8.	Vyhláška č. 73/2005 Sb., vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, ve znění pozdějších předpisů	182
31.9.	Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů	183
32.	Kategorizace prací	184
32.1.	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	184
32.2.	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce	185
32.3.	Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli	185
32.3.1.	Příloha č. 1 k vyhlášce č. 432/2003 Sb.	186
33.	Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí	188
33.1.	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	188
33.2.	Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí	188
33.2.1.	Příloha k nařízení vlády č. 101/2005 Sb.	190

33.3.	Vyhláška č. 137/1998 Sb. o obecných technických požadavcích na výstavbu	198
34.	Požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení	204
34.1.	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	204
34.2.	Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí	204
34.2.1.	Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 378/2001 Sb.	207
34.2.2.	Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 378/2001 Sb.	208
34.2.3.	Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 378/2001 Sb.	208
35.	Požadavky na organizaci práce a pracovní postupy	209
35.1.	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	209
36.	Bezpečnostní značky, značení a signály	210
36.1.	Zákon o bezpečnosti - zajištění dalších podmínek BOZP	210
36.2.	Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, ve znění pozdějších předpisů	210
37.	Chemické látky	213
37.1.	Povinnosti zaměstnavatele uvedené zákonem o ochraně veřejného zdraví	213
37.2.	Povinnosti zaměstnavatele uvedené zákonem o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů	214
38.	Hygienické požadavky na zotavovací akce pro děti	216
38.1.	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	216
38.2.	Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů	219
39.	Hygienické požadavky na stravovací služby	224
39.1.	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	224
40.	Hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých	226
40.1.	Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých	226
40.1.1.	Příloha č. 1 - požadavky na hygienická zařízení a šatny	236
40.1.2.	Příloha č. 2 - velikosti typů nábytku a ergonomické zásady práce žáků vsedě	238
40.1.3.	Příloha č. 3 - intenzita větrání čerstvým vzduchem a parametry mikroklimatických podmínek	239
41.	Hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích	241

41.1.	Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví	241
41.2.	Vyhláška č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích	244
42.	Práce ve výškách	246
42.1.	Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky	246
42.1.1.	Příloha – Další požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci ve výškách a nad volnou hloubkou, a na bezpečný provoz a používání technických zařízení poskytovaných zaměstnancům pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou	248
43.	Likvidace odpadů	257
43.1.	Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů	257
43.2.	Vyhláška č. 381/2001 Sb., katalog odpadů	262
44.	Řešení mimořádných událostí	265
44.1.	Podmínky civilní ochrany ve škole dle vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva	265
44.2.	Vyhláška MŠMT č. 281/2001 Sb.	266
45.	Požární ochrana	268
45.1.	Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně	268
45.2.	Vyhláška č. 246/2001 Sb., o požární prevenci	275
45.3.	Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb	289
46.	Spisová služba ve vztahu k PO a BOZP	300
47.	Otázky z praxe	316
48.	Přílohy	336
	Příloha č. I – Zásady provozního řádu mateřských škol a základních škol	336
	Příloha č. II – Provozní řády venkovní hrací plochy	341
	Příloha č. III – Kontrolní zpráva SIBP o stavu BOZP	344
	Příloha č. IV – Následná kontrolní zpráva SIBP o stavu BOZP	351
	Příloha č. V – Deník kontrol	352
	Příloha č. VI – Prověрка bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	353
	Příloha č. VII – Směrnice k zajištění BOZP	361
	Příloha č. VIII – Směrnice k zajištění BOZ dětí, žáků a studentů	384
	Přehled platných právních předpisů ve vztahu k BOZP	399
	Používané zkratky	403